

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST

Letnik LXXVI.

Ljubljana, 10. marca 1939.

Štev. 3.—4.

Izhaja mesečno. — Leto 1939. — Naročnina: 50 Din letno.

V četrtek, dne 2. marca 1939, je ob 18:07 kardinal protodiakon Kamil Caccia Dominioni z balkona bazilike sv. Petra naznanil:

Annuntio vobis gaudium magnum:

Habemus Papam

**Eminentissimum ac Reverendissimum
Dominum Cardinalem Eugenium Pacelli,
qui sibi nomen imposuit**

Pius XII.

V petek, dne 3. marca, ob 12:10 je novoizvoljeni papež iz sikstinske kapele po radiju nagovoril ves katoliški svet:

Sanctissimi Domini Nostri

PII

Divina Providentia

PAPAE XII.

Nuntius ad universum catholicum orbem.

Dum gravissimum Summi Pontificatus onus, quod Deus, arcana Providentiae Suae consilio, Nostris humeris imposuit, vehementer Nos commovet ac propemodum animum frangit Nostrum, necessitate quadam compellimur ut mentem ita paternum alloquium ad universum Catholicum Orbem convertere.

Ac principio dilectissimos e Sacro Collegio Purpuratos Patres, quorum pietatem, virtutem, praeclaraque animi ornamenta diuturno cognovimus usu, amantissima voluntate complectimur; Venerabiles dein in episcopatu Fratres singulos universos benevolentissime salutamus; sacerdotibus item Jesu Christi administris ac dispensatoribus mysteriorum Dei, religiosis viris ac mulieribus benedicimus, atque iis etiam, qui sive sacris expedi-

tionibus operam dantes Jesu Christi Regnum usquequaque provehant, sive in Catholica Actione Episcoporum ductu militantes, hierarchicum eorum apostolatum adiuvant; omnibus denique quos ubique terrarum habemus filiis, iisque praesertim qui vel rerum inopia laborant, vel doloribus afficiuntur, caelestia munera supernaque solacia imploramus.

Attamen mens Nostra ad eos quoque fertur omnes, qui extra Catholicae Ecclesiae saepa versantur; quique, ut confidimus, libenter accipient divina auxilia esse a Nobis, hac sollemni hora, sibi a Deo Optimo Maximo Nostris precibus implorata.

Ac Nostro huic paterno nuntio omen pacis adiicere invitationemque cupimus. Pacem, dicimus, quam Noster pia recordationis Decessor tam impense hominibus suasit tamque enixis precibus imploravit, ut suam Deo vitam pro concilianda hominum concordia ultro devoveret. Pacem, Dei munus pulcherrimum, quae exsuperat omnem sensum; pacem, quam cordati omnes non expetere non possunt; pacem denique, quae ex iustitia caritateque oritur. Ad pacem illam adhortamur omnes, quae animos amicitia Dei coniunctos refovet, quaeque domesticum convictum sacro Jesu Christi amore temperat atque componit; ad pacem, quae nationes ac gentes per mutuam fraternitatemque auxilium coniungit; ad pacem denique atque concordiam ita inter Nationes instaurandam, ut singulae gentes mutua consensione, amico foedere atque adiutrice opera, ad universae hominum familiae profectum felicitatemque, aspirante iuvante Deo, contendant.

Ac praeterea, trepidis hisce temporibus, dum tot tantaeque difficultates eam veri nominis pacem, quam omnes vehementissime exoptant, prohibere atque arcere videntur, supplices ad Deum admovemus preces, pro iis omnibus qui publicae rei praesunt, et ad quos gravissimum ac perhonorificum onus pertinet populos perducendi ad prosperitatem civilemque progressionem.

En vobis, Purpurati Patres, en vobis, Venerabiles Fratres, vobisque amantissimi filii, primum quod Deus e Nostro prompsit Patris animo votum.

Nostrisque utique obversantur oculis gravissima quibus conflictatur homines mala, quibusque inermes Nos, at Summi Dei auxilio nisos, opus est mederi. A Divo Paulo mutuati verba »Capite nos!« hortamur omnes. In hanc profecto erigimur spem vos filios vosque fratres flagrantissimum hoc Nostrum conciliandae pacis votum minime esse destitutos. Post Dei opem, promptae alacrique voluntati vestrae, maximopere confidimus.

Utinam Christus Dominus, »de cuius plenitudine omnes nos accepimus« (Jo., I, 16) optato huic Nostro e coelo adsit, atque illud, solacia ac bona omnia portendens, per universum terrarum orbem diffundat; auspice quidem Apostolica Benedictione, quam Nos peramanter impertimus.

Nagovor se v slovenskem prevodu glasi:

Svetega očeta

PIJA XII.

poslanica vsemu katoliškemu svetu.

Globoko ginjeni in skoraj potrti ob tako težkem bremenu, ki ga je Bog v nedoumljivem sklepu svoje Previdnosti naložil Našim ramenom, čutimo potrebo, da se s svojo mislijo in s svojo prvo očetovsko besedo obrnemo na ves katoliški svet.

Najprej v veliki ljubezni objemamo predrage očete kardinale iz Svetega zbora, katerih pobožnost, kreposti in odlične vrline duha so nam že iz dolgotrajne skušnje znane; pozdravljamo za tem s posebno naklonjenostjo častite brate v škofovski službi; svoj blagoslov pošiljamo prav tako duhovnikom, služabnikom Jezusa Kristusa in delilcem božjih skrivnosti, redovnikom in redovnicam, pa tudi onim, ki bodisi kot misi-jonarji povsod razširjajo kraljestvo Kristusovo, bodisi kot borci v Kato-liški akciji, pod vodstvom škofov, pomagajo pri njihovem hierarhičnem apostolatu; končno prosimo za vse svoje sinove po vsem svetu, posebno za siromašne in trpeče, nebeških darov in tolažbe od zgoraj.

Vendar pa hiti naša misel tudi do onih, ki so zunaj katoliške Cerkve; upamo, da bodo radi sprejeli vest, da smo v tej slovesni uri prosili tudi zanje neskončno dobrega in mogočnega Boga nebeških pomoči.

Tej Svoji očetovski poslanici pa želimo dodati še željo in vabilo k miru, k onemu miru, ki ga je Naš prednik pobožnega spomina tako vneto priporočal in zanj Boga tako vroče prosil, da je za ohranitev sloge med ljudmi prostovoljno žrtvoval Bogu svoje življenje; k onemu miru, ki je najlepši božji dar, ki vsak razum presega, po katerem vsi uvidevni ljudje morajo hrepeneti, k miru, ki klije iz pravičnosti in ljubezni. Vse pozivamo k temu miru, ki z Bogom v prijateljstvu združene duše krepča, ki družinsko življenje vodi in urejuje v sveti ljubezni Jezusa Kristusa, ki po medsebojni bratski pomoči narode druži. Vabimo končno vse na delo za tak mir in tako slogo med narodi, da se bodo posamezni narodi v medsebojnem sporazumu, prijateljski zvezi in podpori trudili z božjo pomočjo in pod božjim varstvom za napredek in blaginjo cele človeške družine.

Razen tega pa se v teh nemirnih časih, ko se zdi, da toliko velikih težav ovira in ogroža ta pravi mir, ki ga vsi tako vroče želijo, obračamo k Bogu s ponižno prošnjo za vse one, ki načelujejo državam in katerim pripada tako težka pa obenem tako častna naloga: voditi narode do blaginje in javnega napredka.

Glejte, očetje kardinali, glejte, častiti bratje, glejte, predragi sinovi: to je prva želja, ki jo je Bog priklical iz Našega očetovskega srca.

Pred svojimi očmi pač vidimo neizmerno zlo, pod katerim ječi človeštvo, kateremu moramo odpomoči Mi, brez orožja sicer, a polni za-upanja v pomoč najvišjega Boga. Z besedami sv. Pavla: »Razumite nas!« vas pozivamo! Pogum nam daje upanje, da nikakor ne boste vi, sinovi in bratje, pustili vnemar te naše najtoplejše želje za ustvaritev miru. Za božjo pomočjo stavimo največje upe na Vašo vneto in pripravljeno voljo.

O, da bi Jezus Kristus, »iz čigar polnosti smo vsi prejeli« (Jan, 1. 16), to našo željo iz nebes blagoslovil in jo, kot oznanjevalko rešitve in zbolj-

šanja, ponesel po vsem širnem svetu! K temu pa naj pripomore apostolski blagoslov, ki ga v ljubezni podeljujemo.

To sporočilo sv. očeta naj se vernikom ob primerni priložnosti s prižnice prebere in po potrebi razloži.

Življenjski podatki sv. očeta papeža Pija XII.

2. 3. 1876 rojen v Rimu od očeta Filipa Pacelli-ja, papeževega konzistorialnega odvokata, in matere Virginije Graziosi;
4. 3. krščen na ime Evgen, Marija, Jožef, Janez;
2. 4. 1899 posvečen v mašnika;
8. 2. 1901 nastopil službo v kongregaciji za izredne cerkvene zadeve;
6. 3. 1911 podtajnik iste kongregacije;
20. 6. 1912 tajnik;
21. 4. 1917 imenovan za apostolskega nuncija v Monakovem, od koder se je l. 1920 preselil v Berlin;
13. 5. 1917 posv. v škofa od papeža Benedikta XV. v sikstinski kapeli;
16. 11. 1929 imenovan za kardinala;
10. 2. 1930 državni tajnik papeža Pija XI.;
1934 papežev legat na 32. mednarodnem evharističnem kongresu v Buenos-Airesu v Argentini;
1935 papežev legat ob sklepu 1900-letnice odrešenja v Lurdu;
1937 papežev legat za posvetitev cerkve svete Terezije Deteta Jezusa v Lisieuxu;
1938 papežev legat na 34. mednarodnem evharističnem kongresu v Budimpešti;
2. 3. 1939 izvoljen za papeža.

Brzjavna poklonitev sv. očetu Piju XII.

Po izvolitvi je bila poslana sv. očetu sledeča brzjavna poklonitvena izjava:

Suae Sanctitati Papae Pio XII. Citta del Vaticano.

Vicario Christi oboedientiam, reverentiam, fidelitatem exsultantes promittunt multosque felicissimi pontificatus annos a Deo rogant: episcopus, clerus, populus fidelis L a b a c e n s i s.

Papeško državno tajništvo je poslalo sledečo zahvalno brzjavko:

Citta del Vaticano, 9. Martii 1939.

Augustus Pontifex pergratum obsequium apostolica benedictione rependit.

M o n t i n i, substitutus.

5.

V spomin pokojnemu papežu Piju XI.

Ob smrti sv. očeta Pija XI. je bila poslana apostolski nunciatuiri v Belgradu sledeča sožalna brzojavka:

Apostolska nunciatura Beograd.

Profundissime commotus beata Pii XI morte cum clero et populo a pacis Rege animae ejus aeternam pacem pie imploramus.

† Gregorius, episcopus Labacensis.

Prevzvišeni g. apostolski nuncij je poslal sledečo zahvalo:

Belgradi, die 18 Februarii 1939.

Suffragiis pro Patre dulcissimo peractis, de promptis condolentiae sensibus Excellentiae Tuae Rev. mae gratias ago, Clero autem et populo istius Dioeceseos ex animo benedico, Deum una cum tota Familia Catholica adprecatus ut Ecclesiae Sanctae Suae novum Pastorem mox concedere dignetur, iisdem virtutum thesauris ornatum, quibus defunctus Pontifex prae ceteris enituit.

† Hector, Archiep. tit. Corint.
Nuntius Apostolicus.

6.

Zahvala za Petrov novčič.

Segreteria di Stato
di Sua Santità

Dal Vaticano, die 5 Februarii 1939.

No 174192.

Exc.me ac Rev.me Domine,

Augustus Pontifex pietatem ac venerationem, qua tu et oves gregis tui hanc Sedem catholici nominis praesidem veremini et colitis, recens quoque cognitam perspectamque habuit, cum, dioecesis istius munus, Petrianam stipem (Din 11.700) Apostolico isti Nuntio misistis.

Sanctitas Sua aequum et iustum censeat magnae liberalitati vestrae tribuere laudem, eo vel magis quod huiusmodi opes ad religionis fideique opera fovenda provehendaque conferunt.

Benignissimus Deus, qui bene gesta novit merito retribuere praemio, efficiat ut christianae felicitatis dono largiore et ditioe in diem fruamini ac virtutibus abundetis.

Hoc autem in auspiciis Beatissimus Pater tibi et universis, quibus vigil pastor moderaris, Apostolicam Benedictionem indulget.

Interea qua par est observantia me profiteor

Exc.mo ac Rev.mo Domino

D.no Gregorio Rožman
Episcopo Labacensi

Excellentiae Tuae
addictissimum

E. Card. Pacelli

† Škof dr. Janez Frančišek Gnidovec.

Dne 3. februarja 1939 je umrl v ljubljanskem Leonišču prevzvišeni gospod dr. Janez Frančišek Gnidovec, škof skopljanski.

Rojen dne 29. septembra 1873 v župniji Ajdovec, je bil v mašnika posvečen dne 21. julija 1896 od knezoškofa dr. Jakoba Missia. Služboval je najprej kot kaplan v Vipavi, odkoder je šel študirat na Dunaj klasično filologijo za novo ustanavljajoče se zavode sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano. L. 1909. je bil imenovan za rektorja tega zavoda, kar je ostal do l. 1919., ko je vstopil v misijonsko družbo sv. Vincencija Pavelskega. V tem položaju ga je zateklo imenovanje za škofa v Skoplju. Škofovsko posvečenje mu je podelil dne 30. novembra 1924 v cerkvi Srca Jezusovega v Ljubljani belgrajski apostolski nuncij prevzvišeni gospod Hermenegild Pellegrinetti ob asistenci knezoškofov dr. Antona B. Jegliča in dr. Andreja Karlina. V svoji škofiji je razvil nenavadno delavnost in izredno apostolsko gorečnost. Ustanovil je več novih župnij in pozidal več cerkva in kapel. Pri vsem tem pa je prav svetniško pozabljal nase in se ves izčrpal v službi Gospodovi. Telesno in dušno zlomljen se je prišel zdraviti v Ljubljano, kjer pa je po tritedenskem hudem trpljenju umrl.

Truplo je bilo položeno na mrtvaški oder v dvorani škofijskega dvorca, kjer so ga tri dni kropile nepregledne množice vernikov. Pogreb se je izvršil dne 6. februarja 1939 iz cerkve Srca Jezusovega na pokopališče k Sv. Križu. Pogreb je vodil v imenu belgrajskega apostolskega nuncijskega ljubljanski ordinarij prevzvišeni gospod dr. Gregorij Rožman, ki je tudi govoril pogrebni govor. Slovesno mašo zadušnico je opravil sarajevski nadškof prevz. g. dr. Ivan Šarić, absolucije pa so opravili: nadškofa zagrebški in belgrajski ter škofje šibenski, krški in lavantinski. Pogreba se je udeležil tudi škof senjski, po zastopnikih pa škofa dubrovniški in hvarski. Drugi škofje so poslali brzojavne sožaljke. Prisotni so bili tudi novomeški prošt ter rajhenburški in stiški opat. Nj. Vel. kralja je zastopal brigadni general Dušan Dodić, vlado pa ban dravske banovine dr. M. Natlačen. Na grobu se je poslovil od pokojnika msgr. Ante Kordin, duhovnik skopljanske škofije.

Nj. Eminenca kardinal H. Pellegrinetti je poslal vizitatorju lazaristov v Ljubljani sledeče pismo:

Reverendissime Pater!

Magno affectus sum dolore. Noveram quidem Ex/m Episcopum Scopiensem, J. Franciscum Gnidovec haud levi morbo Labaci laborare, sed putabam nihil esse, quod de imminente morte timorem iniiceret. Ergo ille, quem beatae memoriae Episcopus Labacensis, Exc. mus. Ant. Bonav. Jeglič mihi candidatum in Episcopum Scopiensem enixe commendavit, quem ipse meis manibus consecravi, quem toties quovis anno hospitem desideratissimum Belgradi habui, quem centies de cura pastoralis in Macedonia audiui, cuiusque et mores innocentissimos et ardorem missionarium et poenitentem vitam tamdiu comperta habui, ille, inquam, quem diligentem diligebam, e vivis ereptus est nostris oculis non amplius in terris videndus?

Ita est: nobis luctus: sed illi >reposita est corona iustitiae quam repromisit Deus diligentibus se<.

Religiosae familiae Missionariorum S. Vincentii, Diocesi Labacensi, Diocesi Scopiensi meam in dolore participationem significo: cum illis sanctum sacrificium pro anima illa beata offeram: cum illis Deum rogo, ut eius virtutum imitorem et successorem suscitet, fratres et filios eius in sacro ministerio soletur et confirmet. Sit eius memoria, sit eius spiritus omnibus lux et calor in Christo!

Tibi tuisque omnibus bendicens permaneo

addictus in Christo

Roma, die 5 febr. 1939.

Hermenegildus Card. Pellegrinetti.

Za kapitularnega vikarja skopljanske škofije je bil dne 10. februarja 1939 izvoljen konzultor Viktor Zakrajšek, duhovnik ljubljanske škofije.

8.

Gospodom duhovnikom za leto 1939.

Samo nekaj kratkih misli hočem podati za kongresno leto 1939.

1. V ospredju naših misli in našega dela stoji VI. mednarodni kongres Kristusa Kralja, ki se namerava vršiti v Ljubljani od 25. do 30. julija. Za ta kongres je treba, da sebe in vernike primerno pripravimo. Za to Vas vse iskreno prosim, da predloge, nasvete in prošnje pripravljalnega odbora radi sprejmete in jih skušate po možnosti izvršiti. Kongres mora biti na znotraj bogat, na zunaj sijajen in mora roditi za rast verskega življenja v našem narodu trajne sadove. Govorite ljudem večkrat o kongresu in o njegovem namenu. Zbirajte udeležence že dosti zgodaj. Naj začno že zdaj varčevati, da bodo imeli ob kongresu sredstva za udeležbo. Skrb pripravljalnega odbora je, da bi bilo za udeležence čim manj stroškov, a nekaj jih bo, saj mora odbor skrbeti, da najde kritje za razmeroma zelo visoke stroške tega prvega mednarodnega kongresa, ki se v večjem obsegu vrši med nami.

Za kritje stroškov naj se v nedeljo, 30. aprila (glej Škof. list 1938, str. 136), napravi posebna cerkvena zbirka. Poleg tega pa naj gg. duhovniki opozarjajo zlasti premožnejše vernike, da kaj darujejo za kongres. Vsi darovi naj se pošiljajo škof. ordinariatu z označbo: za kongres Kristusa Kralja.

Kakor so se za evharistični kongres leta 1935 popravljala znamenja, kapelice in križi, tako naj se tudi za letošnji kongres oskrbe poprave teh znakov ljudske vernosti, kjer se zadnjič niso ali pa kažejo potrebo po obnovitvi.

V načrtu je tudi mladinska pobožnost, podobno kakor ob evharističnem kongresu, in sicer v soboto 29. julija ob osmih zjutraj z mašo, sv. obhajilom in primernim nagovorom. Maševal bo papeški legat, če ga na kongres dobimo. Ker se vrši kongres v počitnicah, morajo gospodje otroke že med šolskim letom pripravljati na praznik, ko se bodo poklonili Kristusu Kralju, pa tudi v počitnicah morajo imeti stik z otroki, ki so se na kongres priglasili, in jih potem voditi na kongres s pomočjo dobrih učiteljev, ki se prostovoljno žrtvujejo v počitnicah za to delo.

2. O Katoliški akciji Vam morem sporočiti, da v škofiji prav lepo napreduje. Počasi sicer, a to je naravno. Kar naj bo trajno in trdno,

raše počasi. V veliko tolažbo mi je delavska KA (ZMKD). Globoko ginjen sem nad veselo požrtvovalnostjo mladih delavskih apostolov obojega spola, ki so hitro doumeli pomen KA in način njenega delovanja po jedrnih skupinah. V njih se poraja nova verska pomlad med delavstvom, ki je bilo versko mnogokje čisto zanemarjeno. Kjer imate delavce, obrtne vajence in pomočnike, začnite takoj z majhnim jedrom. Prepričali se boste kmalu, kolikšna dušnopastirska pomoč Vam bo takšno jedro, četudi je maloštevilno. Stokrat povrnjen bo Vaš trud in Vaša ljubezen, s katero vzgajate člane jedrnih skupin. Ob raznih razdorih v delavskih vrstah je najprimernejše in najuspešnejše, da duhovščina dela za izgraditev Katoliške akcije med delavstvom in jih po njej vzgaja za zavestne in dosledne katoličane, ki po veri žive in se zaradi tega pred nikomur ne sramujejo in nikogar ne boje, pač pa z lepim krščanskim življenjem in s krščansko ljubeznijo druge pridobivajo.

Lani so bila izdana pravila KA za kmečko mladino (Škof. list 1938, str. 95 sl.). Po njih ustvarjajte po vseh župnijah jedrne skupine. Imamo sicer celo vrsto mladinskih društev, ki stoje bolj ali manj odločno na katoliških načelih, a KA zaradi tega ni nepotrebna. KA je kvas za vse druge katoliške organizacije. Ona ohranja in razvija v njih katoliška načela in jih izvaja v življenju, da ne ostanejo samo papirnata načela. Vsaka trenja, ki bi morda med posameznimi organizacijami in KA grozila, se dajo odstraniti, če vodstva sporazumno med seboj delajo in upoštevajo važnost in prednost KA. Kat. akcija ima v tem smislu prednost, da je ukazana in da je laični del hierarhičnega apostolata, ki ima prednost pred vsemi drugimi apostolati.

Osrednja misel kongresa Kristusa Kralja: obnova časa v Kristusu, in Kat. akcija sta si čudno sorodna — zato je upravičeno pričakovanje, da bo kongres Kat. akcijo v naši škofiji pognal v hitrejšo rast, Kat. akcija pa da bo pomagala kongres notranje tehtno pripraviti. Vse pa je odvisno od božje milosti in našega sodelovanja. Torej za kongres in za Kat. akcijo: mnogo molitve in mnogo dela!

V Ljubljani, dne 24. februarja 1939.

† Gregorij,
škof.

9.

Kanonična vizitacija in birmovanje v l. 1939.

Letos pridejo na vrsto dekanije Novo mesto, Kočevje in Radovljica levi breg Save (v Škof. listu 1936, str. 15, je popraviti vrstni red pod točkami IV. in V.).

1. Dekanija Novo mesto.

1. Novo mesto, v nedeljo, 30. aprila;
2. Št. Peter, v ponedeljek, 1. maja;
3. Šmarjeta, v torek, 2. maja;
4. Bela cerkev, v sredo, 3. maja;
5. Brusnice, v četrtek, 4. maja;
6. Stopiče, v petek, 5. maja;
7. Podgrad, v soboto, 6. maja;
8. Šmihel, v nedeljo, 7. maja;
9. Vavta vas, v ponedeljek, 8. maja;

10. Toplice, v torek, 9. maja;
11. Poljane, v sredo, 10. maja;
12. Črmošnjice, v četrtek, 11. maja;
13. Soteska, v petek, 12. maja;
14. Prečna, v soboto, 13. maja;
15. Mirna peč, v nedeljo, 14. maja.

2. Dekanija Radovljica (levi brez Save).

16. Radovljica, v četrtek, 18. maja;
17. Rateče, v petek, 19. maja;
18. Jesenice, v soboto in nedeljo, 20. in 21. maja;
19. Kranjska gora, v četrtek, 1. junija;
20. Dovje, v petek, 2. junija;
21. Sv. Križ, v soboto, 3. junija;
22. Koroška Bela, v nedeljo, 4. junija;
23. Breznica, v ponedeljek, 5. junija;
24. Begunje, v torek, 6. junija;
25. Lesce, v sredo, 7. junija;
26. Mošnje, v četrtek, 29. junija;
27. Leše, v petek, 30. junija;
28. Ljubno, v soboto, 1. julija.

3. Dekanija Kočevje.

29. Kočevje, v nedeljo, 11. junija;
30. Stari log, v ponedeljek, 12. junija;
31. Topla reber, v torek, 13. junija;
32. Polom, v sredo, 14. junija;
33. Stara cerkev, v četrtek, 15. junija;
34. Koprivnik, v petek, 16. junija;
35. Spodnji log, v soboto, 17. junija;
36. Mozelj, v nedeljo, 18. junija;
37. Borovec, v ponedeljek, 19. junija;
38. Kočevska Reka, v torek, 20. junija;
39. Gotenica, v sredo, 21. junija;
40. Banja Loka, v četrtek, 22. junija;
41. Zdihovo, v petek, 23. junija;
42. Fara, v soboto, 24. junija;
43. Osilnica, v nedeljo, 25. junija.

V Ljubljani, dne 4. marca 1939.

† Gregorij,
škof.

10.

Pastoralne konference v letu 1939.

Na letošnjih pastoralnih konferencah naj se nadaljujejo posvetovanja o predlogih bodoče škofijske sinode. Približno ena polovica tvarine je bila že lani predložena. Ostala polovica bo, upam, pravočasno pripravljena in poslana vsem gospodom duhovnikom, da bo vsak imel možnost, preučiti načrt in na konferencah staviti svoje pripombe ter jih utemeljiti.

Na lanskih jesenskih konferencah so gospodje s hvalevredno vnemo in z zanimanjem predelali predloženi načrt sinodalnih določil in iz dušno-pastirske prakse mnogo koristnega pripomnili. Pričakujem, da bodo letošnjo težko in pomembno nalogo prav tako radi in vestno izvršili.

V Ljubljani, dne 1. marca 1939.

† Gregorij,
škof.

11.

Odpustki za vernih duš dan.

Papež Pij X. je z odlokom kongregacije sv. oficija z dne 25. junija 1914 dovolil, da morejo vsi verniki 2. novembra pod običajnimi pogoji dobiti za duše v vicah popoln odpustek »toties quoties« tolikrat, kolikor-krat obiščejo katerokoli cerkev ali javen oratorij (ali na pol javen oratorij oni, ki imajo pravico do takega oratorija).

Prihajale pa so do sv. stolice prošnje, da bi se isti odpustek dovolil tudi za nedeljo po 2. novembru: tako bi se velike milosti mogli udeležiti tudi oni, ki tega na vernih duš dan niso storili. V avdienci, ki jo je kardinal veliki penitenciar imel pri sv. očetu 10. decembra 1938, je papež Pij XI. odločil, da se popoln odpustek pod določenimi pogoji »toties quoties« more dobiti ali 2. dan novembra ali naslednjo nedeljo. (S. Poenit. Ap., decr. 2. jan. 1939: AAS. 1939, 23).

Št. 53.

12.

Izpiti duhovnikov v smislu kan. 130.

Za letošnje izpite se določa sledeča tvarina:

I.

Iz osnovnega bogoslovja: Izbrana poglavja o Cerkvi s posebnim pogledom na dušno pastirstvo; po knjigi dr. Franca Grivea: »Kristus v Cerkvi« (1937).

Iz dogmatike: De actu fidei ejusque proprietatibus; de necessitate gratiae actualis, ejus relatione ad naturam, de dispensatione ejus, de justificationis natura et effectibus formalibus gratiae sanctificantis; de visione beatifica; de sanctitate Christi; de sacerdotio Christi, de divina Maternitate B. M. V. deque privilegiis eam sequentibus; de SS. Eucharistiae sacramento; de confessione sacramentali; de contritione et attritione.

II.

Iz biblične vede: Stara zaveza: Uvodna vprašanja o knjigah SPSZ., vsebina historičnih knjig in eksegeza 150 psalmov.

Nova zaveza: Uvod v evangelije, Apostolska dela in katoliške liste; eksegeza Matejevega in Lukovega evangelija.

III.

Iz moralne teologije: De principiis (Noldin). — De praeceptis Decalogi (excepto VII.) (Noldin).

Iz pastoralne teologije: O sv. maši in zakramentih.

Iz cerkvenega prava: De clericis (Can. 108—478). — De matrimonio (Can. 1012—1143; 1960—1992). — De beneficiis et administratione bonorum ecclesiasticorum (Can. 1409—1551).

Izpiti iz vseh treh skupin se bodo vršili v četrtek, dne 12. oktobra 1939, v avlah teološke fakultete v Ljubljani (Alojzijevisče). Začetek je ob osmih. Eksaminandi se opozarjajo, da se na dan izpita tako j zjutraj zglase na fakulteti, da ne bo nepotrebnega trganja in čakanja.

V Ljubljani, dne 13. februarja 1939.

† Gregorij,
škof.

13.

Bogoslovno semenišče pod varstvom D. M. Srednice vseh milosti.

Vodstvu škofijskega duhovskega semenišča v Ljubljani je bil poslan sledeč odlok:

Z današnjim dnem postavljam naše bogoslovno semenišče pod posebno varstvo preblažene Device Marije Srednice vseh milosti v trdnem zaupanju, da bo posredovala gojencem semenišča milost svetega duhovništva in zvestega apostolata.

V vseh časih je sveta Cerkev potrebovala svetih duhovnikov, naši časi in znaki prihajajoče dobe zahtevajo še mnogo bolj nadpovprečno svetost duhovnikov. Nikjer pa ni trdnjše poročila, da bo semeniška vzgoja bodoče dušne pastirje uspešno vodila na pot resnične svetosti kakor v Materi božji Mariji, kateri je Cerkev nadela naziv »Srednica vseh milosti«. V naši škofiji obhajamo ta praznik v spomin na izredne milosti, katere je Marija sprosila ob priložnosti nepozabnega evharističnega kongresa v Ljubljani leta 1935.

Da se bodo gojenci semenišča vedno živo zavedali tega posebnega varstva Marijinega in se ga vrednega izkazali, odrejam:

1. Ta odlok se vsem gojencem objavi na slovesen način v kapeli, nato pa naj se zapoje lavretanske litanije z molitvijo iz maše na praznik prebl. D. M. Srednice vseh milosti.

2. Vsebina tega odloka se vstavi na primernem mestu v pravila semenišča.

3. V jutranjo molitev se vstavi molitev iz maše D. M. Srednice vseh milosti.

4. Praznik D. M. Srednice vseh milosti (31. maj) se v semenišču obhaja tako slovesno kakor največji praznik cerkvenega leta, in sicer in choro et foro.

5. Na primernem mestu hiše (na stopnišču, hodniku ali v kapeli) naj se postavi napis, ki naj vaskemu pove, da je semenišče pod posebnim varstvom D. M. Srednice vseh milosti.

6. Vsakokratni spiritual naj dosledno navaja gojence k posebnemu češčenju Matere božje pod naslovom Srednice vseh milosti.

Prečista Devica in Mati božja pa naj blagovoli milostno prevzeti varstvo nad našim semeniščem in vodstvo vzgoje bodočih duhovnikov ljubljanske škofije. Vem, da naše zaupanje vanjo ne bo osramočeno.

V Ljubljani, dne 1. januarja 1939.

† Gregorij,
škof.

400 letnica prikazanja Matere božje na Sv. Gori pri Gorici.

Letos se obhaja četrta stoletnica, odkar se je Mati božja prikazala pastirici Uršuli Ferligoj vrh Skalnice (današnje Sv. Gore) pri Gorici. Ta jubilej se bo vse leto obhajal najsvečaneje. Vrhunec slovesnosti bo v tednu od 11. do 18. junija. Verniki iz ljubljanske škofije so skozi vsa štiri stoletja radi hodili na božjo pot k Mariji na Sv. Gori. Med svetovno vojsko je bila Ljubljana srečno pribežališče Marije, begunke s Svete Gore. Zaradi tega nameravamo prirediti posebno jubilejno romanje na Sv. Goro. Ker nudijo v tem letu cerkvene in svetne oblasti v Gorici romarjem izredne ugodnosti, stroški ne bodo veliki.

Če bo treba, se bo romanje vršilo večkrat. Čas in vse podrobnosti se bodo naznanile pravočasno v časopisu.

V Ljubljani, dne 11. februarja 1939.

† Gregorij,
škof.

Novomašniki leta 1939.

Poleg v Škofijskem listu 1938, str. 128., objavljenih bogoslovcev bosta letos posvečena v mašnika tudi sledeča bogoslovca ljubljanske škofije iz V. letnika:

1. Franc Cvar, roj. v župniji Sodražica dne 11. decembra 1911.
2. Stojan Novak, roj. v Ljubljani dne 30. oktobra 1911.

Prvi je prejel subdiakoniat v nedeljo, dne 15. januarja, drugi pa ga prejme v nedeljo, dne 12. marca 1939. Ostala dva višja redova prejmeta z drugimi bogoslovci (glej Škofijski list 1938, str. 128). Vernikom naj se oznanita s prižnice četrto postno nedeljo, dne 19. marca 1939.

V Ljubljani, dne 13. februarja 1939.

† Gregorij,
škof.

Spisi za invalide kolkovine in pisnine prosti.

V novi uredbi o vojnih invalidih z dne 1. decembra 1938, M. s. št. 1131 (Službeni list, 1938, 103/629) se v § 68., al. 4. in 5. glasi:

Vse prijave, zapisniki, zaslišanja, prošnje, izpiski iz poročnih, mrtvaških in rojstnih knjig, zdravniška in druga potrdila, pritožbe in ostala dokazila in njihovi prevodi s tujega na državni jezik, ki si jih morajo posamezni priskrbeti in priložiti, da dobe zaščito in odmero po tej uredbi, so oproščeni vseh taks in se izdajajo brezplačno.

Oblastva morajo na listinah, ki jih izdajo po tej uredbi, sklicevaje se na ta paragraf navesti, da jih izdajajo brez plačila takse.

To se objavlja v vednost in ravnanje.

VLjubljani, dne 6. marca 1939.

Ign. Nadrah,
gen. vikar.

17.

Sprememba župnijskih mej.

Da se je ustreglo utemeljenim prošnjam, so se iz razloga kan. 1427, § 2., z odlokom škofijskega ordinariata z dne 13. februarja 1939, št. 738, izločile hiše: železniške čuvajnice št. 584, 585, 586, 588 in 589 iz župnije Št. Lambert in priključile župniji Sava pri Litiji. Spremembi je pritrdila kr. banska uprava dravske banovine v Ljubljani z dopisom z dne 7. decembra 1938, št. II., 33.196/1—38, na osnovi § 20. zakona z dne 7. maja 1874, drž. zak. št. 50. Odlok je stopil v veljavo dne 1. marca 1939.

18.

Nabirka za kongres Kristusa Kralja.

S tem se odreja, da se v nedeljo, 30. aprila 1939, opravi po vseh župnih, kuratnih in samostanskih cerkvah v škofiji cerkvena nabirka, in sicer darovanje za kritje stroškov kongresa Kristusa Kralja, ki bo od 25. do 30. julija 1939 v Ljubljani. Nabirka naj se vernikom toplo priporoči.

Nabrani zneski naj se pošljejo škofijskemu ordinariatu v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 1. marca 1939.

† Gregorij,
škof.

19.

Duhovne vaje v letu 1938.

so napravili: škof dr. Rožman Gregorij. — Dr. Ambrožič Franc, Anžič Anton, Arh Jožef. — Babnik Karel, Bartelj Ludovik, Bartol Mirko, Belec Franc, Bergant Janez, Blaj Franc, Bleiweis Franc, Brecljnik Alojzij, dr. Breznik Anton, Bukovec Martin, Bukowitz Henrik, Burja Mihael, Burnik Janez. — Caserman Janez, Cuderman Jožef, Cvelbar Jožef. — Čadež Anton, Čadež Viktor, Čampa Franc, dr. Čepon Anton, Čepon Ludovik, Črnilec Janez. — Dr. Demšar Jožef, Demšar Viktorijan, Dobovšek Franc, Dodič Anton, dr. Dokler Marijan, Dolinar Janez, Dolšina Ivan, Dovč Janez, Duhovnik Anton. — Erker Ferdinand, Erker Jožef. — Dr. Fajdiga Viljem, Fatur Jakob, Ferjančič Franc, Ferkulj Jožef, Filipič Janez, Filler Venceslav, Fister Alojzij, Fister Franc, Flajnik Peter, Florijančič Jožef, Fortuna Franc, Franke Janez, Fric Franc, Funtek Feliks. — Gabrovšek Franc, Glinšek Franc, Gole Anton, Golf Anton, Gornik Anton, Grašič Jožef, Gregorič Jožef, dr. Grivec Franc, Gross Karel. — Hafner Anton, Hafner Janez, Hafner Jernej, Hiti Franc ml., Hoenigman Franc, Hostnik Jožef, Hren Anton, Hribar Anton, Hrovat Janez, Hybašek Vojteh, Huth Feliks. — Jagodic Jožef, Jamnik Jožef, Jeglič Franc, Jeglič Stanislav, Jemec Anton, Jenko Alojzij, Jenko Janez (prefekt), Jeraša Franc, dr. Jere Franc, dr. Jerše Jožef. — Kajdiž Valentin, Kalan Janez, Kalan Janez ml., Kambič Alojzij, Kastelic Matija, dr. Kimovec Franc, Kirar Franc, Klemenčič Janez, Klopčič Franc, Kmet Mihael, Knavs Jožef, dr. Knific Janez, Kofalt Jožef, Kogovšek Janez, Kokel Franc, Kolenc Franc, Komlanec Anton,

Komljanec Janez, Kopitar Andrej, Koretič Franc, Koritnik Anton, Klančar Leopold, Kralj Franc, dr. Kraljič Janez, Kramar Janez, Kržišnik Pavel, Kunstelj Ignacij. — Lamovšek Matija, Lampert Karel, Legat Evgen, dr. Lenček Ignacij, Lesar Janez, dr. Levičnik Alfonz, Lončar Franc, Lovšin Anton, Lušin Jožef. — Malovrh Franc, Markež Alojzij, Markež Franc, Markič Jožef, Matkovič Karel, Mlakar Janko. — Nadrah Ignacij. — Oblak Valentin, Ogrizek Jakob, Omerza Franc, Opeka Janez, Oven Jožef. — Papež Karel, Pavlin Andrej, Pavlin Ivan, Pavlin Jernej, Pengov Franc, Perčič Mihael, Pfajfar Franc, Pintar Janez, Pipa Anton, Pipp Viljem, Platiša Janez, Podbevšek Jernej, Podvinski Anton, Pogačar Janez, Pokorn Jožef, Porenta Anton, Premrl Stanislav, Prešeren Jožef, Primar Janez, Puhar Leopold. — Rakovec Engelbert, Remškar Valentin, Rozman Jožef, Rott Jožef. — Schauer Avgust, Sitar Valentin, Skebe Silvester, Skvarča Stanislav, Slak Matija, dr. Snoj Andrej, Sparhakl Karel, Stare Martin, Strah Jožef, Stroj Alojzij, Strupi Alojzij, Studen Franc, Štupica Jožef, Supin Karel, Sušnik Janez. — Šesek Janez, Šeškar Franc, Šimenc Jožef, Škrbe Stanislav, Soukal Franc, Solar Jožef, Štrancar Ignacij, Štrekelj Jakob, Štrubelj Janez, Štrukelj Alojzij, Štrukelj Janez, Štular Martin, Šušteršič Franc. — Tavčar Matej, Tom Franc, Tomažič Ivan ml., Tome Matija, Tome Valentin, Tome Alojzij ml., Torkar Anton, Traven Štefan, dr. Trdan Franc, Turk Viktor. — Dr. Ušeničnik Aleš, dr. Ušeničnik Franc. — Veider Janez, Vidmar Franc, Vindišar Janez, Volc Alojzij, Volc Jožef, Vovk Jožef, dr. Vrečar Janez. — Zabret Franc, Zabret Valentin, Zabukovec Janez, Zajec Ludovik, Zakrajšek Viktor, Zaplotnik Ignacij, Zore Anton, Zorko Franc, Zupanc Alojzij, Zupanc Andrej. — Žagar-Sanaval Janez, Žakelj Filip, Žavbi Avguštin, Žavbi Janez, Žbontar Matej, Žerjav Janez, Žitko Alojzij, Žust Ignacij. — Skupaj 218.

Naknadno se objavlja za leto 1936: Dr. Ahčin Janez; za leto 1937: Barle Janko, Koretič Franc, Kurent Alojzij, Oblak Anton.

V Domu duhovnih vaj v Ljubljani je bilo 24 tečajev zaprtih duhovnih vaj, in sicer:

- 2 tečaja za abituriente (37 udeležencev);
 - 3 tečaji za akademike (39 udeležencev);
 - 1 tečaj za izobražence (18 udeležencev);
 - 2 tečaja za dijake-srednješolce (49 udeležencev);
 - 3 tečaji za bogoslovce (ordinande) (52 udeležencev);
 - 7 tečajev za duhovnike (116 udeležencev);
 - 2 tečaja za može (49 udeležencev);
 - 1 tečaj za orglarsko šolo (25 udeležencev);
 - 3 tečaji za fante (86 udeležencev).
- Skupaj 24 tečajev s 471 udeleženci.

Možje in fantje iz ljubljanske škofije so prišli iz sledečih župnij:

1. Begunje na Gor.	1 mož	11. Kropa	1 fant
2. Begunje pri Cerknici	1 fant	12. Moravče	1 fant
3. Brdo	2 fanta	13. Motnik	1 fant
4. Brezovica pri Lj.	2 moža	14. Novo mesto	1 mož
5. Čatež pod Zaplazom	1 mož	15. Predoslje	1 fant
6. Dobropolje	4 fantje	16. Radovljica	1 fant
7. Domžale	1 mož	17. Rovte	2 fanta
8. Dovje	1 fant	18. Sostro	17 fantov
9. Dražgoše	1 fant	19. Stari trg pri Ložu	1 mož
10. Kamnik	1 fant, 1 mož	20. Svibno	1 mož

21. Sv. Križ pri Litij	1 mož	27. Zasip	2 moža
22. Št. Vid pri Stič.: 3 fant.,	1 mož	28. Ljubljana-Sv. Peter	1 mož
23. Trata	1 mož	29. Ljubljana-Šiška	1 mož
24. Vinica	1 mož	30. Ljublj.-Moste: 41 fant.,	28 mož
25. Vodice	1 fant	31. Ljubljana-Vič	1 fant, 2 moža
26. Zagorje	1 mož		

V misijonski hiši v Ljubljani, Tabor 12, so bili tečaji duhovnih vaj:

- 2 za dijake, člane Zveze katoliških dijakov (37 + 29 udeležencev);
- 1 za abituriente, člane Zveze katoliških dijakov (37 udeležencev);
- 1 za akademike, člane Zveze katoliških dijakov (27 udeležencev);
- 1 za mlade delavce (24 udeležencev);
- 1 za dijake, gojence Vinc. dijaškega doma (40 udeležencev).

20.

Pravilnik o cerkvenih taksah.

Predsedstvo škofovskih konferenc — Zagreb.

Št. 69/BK.

Obvezna pojasnila in tolmačenja k Pravilniku o cerkvenih taksah.

I. K splošnim odredbam.

1. Pravni značaj Pravilnika.

Ta Pravilnik na novo ureja državne takse v cerkvenih poslih: te takse se sedaj plačujejo na osnovi novega državnega zakona (glej Finančni zakon za leto 1938/39, § 27., čl. 2., Sl. Nov. 1938/73), neposredno v korist rimskokatoliške cerkve. Z istim državnim zakonom je Predsedstvo škofovskih konferenc dobilo pooblastilo, da predpiše za plačevanje teh taks poseben pravilnik, ki dobi obvezno moč po odobrenju pravosodnega in finančnega ministra.

Pravilnik ima torej značaj državnih predpisov, izdanih na predlog Predsedstva škofovskih konferenc od pristojnih ministrstev, glede izvrševanja in izvajanja novega državnega zakona, s katerim se odredjajo stvarne spremembe dosedanjega državnega Zakona o taksah v tistih odredbah, ki so se nanašale na državne takse v cerkvenih poslih rimskokatoliške cerkve.

2. Osnovno načelo za tolmačenje. K. čl. 22.

Iz tega pravnega značaja Pravilnika sledi kot osnovno načelo, da takse, ki so predpisane v Pravilniku, stopajo na mesto dosedanjih državnih taks v cerkvenih poslih rimskokatoliške cerkve, torej:

a) vse pristojbine in dajatve, ki so do sedaj zakonito obstajale na osnovi drugih predpisov in ki so se do sedaj plačevale poleg teh državnih taks (zlasti štolninske dajatve, pisarniške pristojbine in rimske kurijalne takse), ostanejo še dalje v veljavi.

b) Takse, ki jih predpisuje Pravilnik, se nanašajo na »uradne posle rimskokatoliških cerkvenih oblasti v hierarhijskem in samoupravnem delokrogu«; če torej državna oblast išče pri cerkvenih osebah ali ustanovah kak posel ali rešitev, ostanejo v veljavi dosedanje državni predpisi o taksah in se za take vloge plača samo državna taksa.

c) Vsi tisti cerkveni posli in opravila, ki jih država v nekaterih krajih ni priznavala za svoje področje (n. pr. spregled zakonskih oklicev in rešitve cerkvenih sodišč v bivšem avstrijskem in bivšem ogrskem področju), pa jih tudi za naprej ne priznava in jih veže z državnimi taksami v svojo korist, tudi sedaj še niso podvrženi tudi zadevnim taksam v korist cerkve. Dvojne takse se plačujejo samo v tistih poslih, pri katerih je to izrečno označeno. (Gl. T. št. 16, 34, 38, 39, 40.)

3. *Globe v korist pokojninskega fonda.*

V škofijah, v katerih še ni škofijskega pokojninskega fonda, se more tak fond ustanoviti ali se morejo zadevne globe uporabiti po odredbi ordinarija v korist kakega drugega škofijskega fonda.

4. *Oprostitev od plačevanja taksnih pristojbin.* K čl. 15.

a) Oproščene so od plačevanja taks v cerkvenih poslih državne in državne samoupravne oblasti, kadar na osnovi zakona zahtevajo kako cerkveno opravilo po uradni dolžnosti; potrebno pa je, da v svoji prošnji konkretno označijo, za kateri namen se zahteva poslovanje. Če obstoji dvom, je treba vprašati za pojasnilo pristojno višjo oblast.

b) Če se osebe, ki ne plačujejo davka, vendar ne morejo oprostiti taks, ker imajo kako drugo imetje ali dohodke, od katerih so oproščeni davka, odloča o tem ordinarij na podlagi poročila krajevnega župnika.

c) Kadar gre za očitno siromašno osebo, more ordinarij priznati oprostitve od taks na podlagi župnikovega poročila, kakor tudi v vseh drugih izjemnih primerih. Na zadevnem aktu bo škofijski ordinariat zabeležil: »Izjemoma oproščeno od takse«.

d) Oprostitev zaradi dokazanega siromaštva se prizna na prošnjo prizadete stranke, ne na pobudo urada.

II. K taksnim pristojbinam.

1. *Pismene in ustne prošnje in vloge.* K T. št. 1.

Taksa se plačuje na pismene akte, ki so označeni v tej T. številki. Na ustne prošnje in zahteve se plačuje taksa samo tedaj, če se vzamejo na zapisnik. Praviloma cerkveni uradi in ustanove (n. pr. župnijski uradi) ne bodo jemali na zapisnik ustne prošnje, kadar gre za predmet, ki spada v njihovo pristojnost in ki ga rešujejo v lastnem delokrogu (n. pr. stranka ustno prosi za izpis iz matic): v takih primerih se prošnja in rešitev smatrata za eno uradno opravilo in se taksira s tisto takso, ki se v tarifi nanaša na to opravilo.

2. *Rešitve, za katere ni predvidena taksa.* K T. št. 3. in 4.

Za vse take rešitve (spričevala, potrdila itd.) se plača taksa po T. št. 3 (20 din), pa le tedaj, kadar se izdajo na zasebno prošnjo (iniciativo) in za zasebno uporabo (korist), ne pa po uradni dolžnosti in za uradno uporabo, ker tedaj ni takse v smislu odredbe čl. 16. sl. a).

3. *Prepisi in prevodi matičnih izpisov.* K T. št. 6.

Overovljenje prepisa ali prevoda matičnega izpisa se smatra za isto opravilo kakor samo izdajanje izpisov iz matičnih knjig in se plača samo taksa po T. št. 32.

4. Mladoletne in nesamostojne osebe. K T. št. 10. do 13. in 17.

Kadar gre za posle, ki so označeni v teh tarifnih številkah glede mladoletnih oseb, ki niso samostojne, marveč pri starših, se plača taksa po premoženjskem stanju staršev v smislu odredbe čl. 19.

5. Pozakonjenje otrok. K T. št. 30.

Taksa se plača za odlok (rešitev) višje duhovne oblasti (ordinariata), ki je izdan v tej zadevi, ne pa za izvedbo matične zabeležbe. Če se z enim odlokom (rešitvijo) pozakoni več otrok, se plača samo ena taksa (50 din).

6. Rodovniki k prošnjam za spregled zakonskih zadržkov. K T. št. 32.

Smatrajo se za skice, ki pojasne prošnjo za spregled in se taksirajo kot priloge po T. št. 2 (4 din).

7. Odpustnica za poroko. K T. št. 33.

Taksa se plača samo na odpustnice za poroko v tuji župniji, t. j. v župniji, v katero ne spada nobena stranka. Odpustnice za poroko drugemu pristojnemu župniku s sporočilom o izvršenih oklicih in o samskem stanu se smatrajo za uradno dopisovanje in se za ta opravila, ki so izvršena po uradni dolžnosti, ne plača nobena taksa.

8. Nastavljanja (imenovanja). K T. št. 34, 35 in 36.

Razen cerkvene takse, predvidene v teh tarif. številkah, se plača tudi za naprej državna taksa po Zakonu o taksah, torej samo za imenovanja:

za župnika, dekana, pravega in častnega kanonika, pomožnega škofa, škofa ordinarija, nadškofa ordinarija in kardinala (glej državni Zakon o taksah, T. št. 331).

Za druge namestitve se plača samo cerkvena taksa, in sicer samo pri prvi namestitvi: pri prestavitvi se plača taksa tedaj, kadar se je izvršila na prošnjo (po zasebni iniciativi), pa ne uradno in po uradni dolžnosti.

Za rešitve ordinariata, s katerimi se potrjujejo izvoljeni ali drugače postavljeni cerkveni ključarji, člani upravnih odborov cerkvenih občin, organisti, grobarji itd., se ne plačuje nikaka taksa, ker so izdane po uradni dolžnosti po čl. 16.

9. Šolska spričevala in izkazi. K T. št. 37.

Taksa se plača samo za spričevala in potrdila, izdana od katoliških šol, ki so pod cerkveno upravo, in sicer samo cerkvena taksa in nikaka državna taksa.

Taksa te številke pod točko 6 (kaplanski ali trienalni izpiti) in pod točko 7 (župnijski izpiti) se plača na spričevalo, izdano od spraševalne komisije, na kandidatovo prošnjo za njegovo zasebno uporabo.

Taksa te številke pod točko 1 in 5 (indeksi in absoluturiji) se plačuje na visokih bogoslovnih šolah (v semeniščih in drugih bogoslovjih). Na bogoslovnih fakultetah državnih vseučilišč (v Zagrebu in v Ljubljani) se te takse ne plačujejo, temveč samo dosedanje državne.

10. Računi in priznanice. K T. št. 38.

Taksa se plača na potrdila in pobotnice (priznanice), in sicer dvojna: cerkvena in dosedanja državna. Za račune še ni predvidena tudi cerkvena

taksa, marveč se plača samo dosedanja državna. Od narave posla in od višine vsote zavisi, ali se bo poleg računa zahtevala še posebna pobotnica, ki bi se tedaj morala taksirati še z dvojno takso za pobotnice. Pri navadnih trgovskih računih od trgovcev na drobno ni treba zahtevati še posebne pobotnice. Kadar obstoji dvom, je treba vprašati ordinariat.

11. Verski prestopi, sprave zakoncev, pogodbe o veri otrok. K T. št. 44.

Taksa se plača za prošnjo na zapisniku za prestop v rimskokatoliško veroizpoved (torej ne za odpad od vere, pri čemer cerkvene osebe in ustanove sploh ne morejo sodelovati in uradovati). Ta taksa se plača tudi na zapisnik o prestopu iz brezkonfesionalnosti.

Na zapisnik o poskusu sprave sprtilih zakoncev se plača taksa po tej tarifni številki samo tedaj, kadar se vrši izvensodno (v upravnem postopku) in ločeno od tožbe pri cerkvenem sodišču.

Za pogodbe o veri otrok pri mešanih zakonih se plača taksa samo na prvi izvod, na ostalih pa se zabeleži: »Taksa plačana na prvem izvodu pri ordinariatu«.

12. Spregledi v zakonskih zadevah. K T. št. 45.

Za spregled mladoletnosti (*defectus aetatis*, gl. kan. 1067, § 1 in § 2) se plača, kadar gre za osebe, ki po cerkvenih predpisih (splošnih in partikularnih) nimajo predpisanega števila let, ne pa o osebah, ki še niso polnoletne in zato potrebujejo dovoljenje državnih oblasti.

Rodovniki se kot priloge v obliki skice za pojasnilo rodbinskega razmerja taksirajo kot priloge po T. št. 2.

III. koleno svaštva ni zakonski zadržek (gl. kan. 1077, § 1), zato ni potreben spregled (v tarifi je torej redakcijska napaka, ki se s tem popravlja).

13. Razna uradovanja. K T. št. 46.

Taksa, predvidena v tej tarifni številki za diplom o župnijskega izpita in za spričevalo o izpitih po kan. 130, se plača, kadar se zahteva od škofijskega ordinariata (ne od spraševalne komisije za posamezen izpit) na zasebno iniciativo in za zasebno uporabo spričevalo o usposobljenosti po končanih vseh izpitih. Zato ta tarifna številka ne nasprotuje prejšnji (T. št. 37). Taksa se ne plača za odlok (rešitev) ordinariata, s katerim se duhovniku podeli ali podaljša jurisdikcija (gl. kan. 879, § 2), marveč za spričevalo spraševalne komisije o uspešnem izpitu za jurisdikcijo (gl. kan. 877), kadar je tako spričevalo treba izdati na zasebno prošnjo in za zasebno uporabo kandidatovo, ne pa tedaj, kadar ga izda komisija ordinariatu po uradni dolžnosti in za uradno uporabo (gl. čl. 16).

Isto velja tudi za vsa ostala opravila (blagoslove itd.) v tej tarifni številki, t. j. taksa se plača, kadar se izvršujejo opravila in izdajajo dovoljenja na zasebno prošnjo in v zasebno korist, ne pa po uradni dolžnosti. To posebej velja za dovoljenje biniranja in maševanja (črka l). Predložitev letnih cerkvenih računov in uradna rešitev, s katero se računi potrjujejo, so posli, ki se opravljajo po uradni dolžnosti; zato tu ni takse. Taksa se plača za razrešnico (absolutorij) pri cerkvenih računih samo tedaj, kadar se izda na zasebno prošnjo in za zasebno uporabo.

Kadar so posli, predvideni v tej tarifni številki (zlasti razni blagoslovi), tudi podvrženi taksi, ker se zahtevajo na zasebno iniciativo, more ordinarij na predlog župnika v izjemnih primerih oprostiti od takse (gl. čl. 16).

14. *Pogrebi samomorilcev.* K. T. št. 47.

Kadar se prosi za cerkveni pogreb za samomorilca, je treba stranko, ki zaradi tega pristopi, vzeti na zapisnik (taksa po T. št. 1) in predmet rešiti po odredbah kanona 1240. Na rešitev gre taksa iz T. št. 47, če ne gre za siromašno osebo ali za izjemni primer, za katerega more dati ordinarij spregled.

Ta pojasnila in tolmačenja so izdana po čl. 20 Pravilnika na seji poslovnega odbora škofovskih konferenc, ki se je vršila v Zagrebu, dne 30. januarja 1939.

† Dr. Alojzij Stepinac,
zagrebški nadškof,
predsednik škofovskih konferenc.

Št. 68/BK.

Poslovnik Centralnega urada za cerkvene takse.

Na osnovi čl. 5. Pravilnika o plačevanju taks v službenem uradovanju samoupravnih uradov in ustanov katoliške cerkve v kraljevini Jugoslaviji se izdaja poslovnik, s katerim se določa ustroj in delo Centralnega urada za cerkvene takse.

Čl. 1.

V Centralnem uradu za kolke se postavlja Upravni svet. Člani tega sveta so ravnatelj Centralnega urada in dva pravna svetovalca. Ravnatelja in dva svetovalca imenuje in razrešuje službe Poslovni odbor škofovskih konferenc.

Čl. 2.

V Centralnem uradu za cerkvene takse se ravnatelju dodeljujejo stalni uradniki, ki jih na predlog ravnatelja imenuje in razrešuje službe Poslovni odbor škofovskih konferenc.

Čl. 3.

Uradnike in sluge postavlja ravnatelj v svojem delokrogu.

Čl. 4.

Ravnatelj Centralnega urada za cerkvene takse je v svojem poslovanju odgovoren predsedniku škofovskih konferenc in ne more brez njegove vednosti in brez njegovega odobrenja izvršiti nikakih izprememb izven okvira tega Poslovnika.

Čl. 5.

Za pravilno delovanje, označeno v čl. 20 Pravilnika, izdaja Centralni urad navodila in pojasnila v mejah in v duhu Pravilnika na osnovi odlokov Upravnega sveta, sklenjenih na seji in zapisanih v zapisniku, katere sporoča škofijskim ordinariatom kot razlago za pravilen postopek.

Čl. 6.

Po čl. 20 Pravilnika spadajo obvezne razlage odredb Pravilnika in njegove tarife v pristojnost episkopata. Zato Upravni svet dostavlja take razlage kot svoje mnenje oz. predlog v pristojno rešitev Predsedstvu škofovskih konferenc.

Čl. 7.

Predsednik škofovskih konferenc izdaja po važnosti predmeta odlok prezidijalno ali na osnovi zaključka poslovnega odbora škofovskih konferenc. Predsedniku škofovskih konferenc se dodeljuje pravni strokovnjak kot svetovalec. Predsednik ga sam izbere.

Čl. 8.

Ravnatelj Centralnega urada in stalni uradniki imajo redne plače, ki jim jih določa Poslovni odbor škofovskih konferenc. Pravni svetovalci (svetniki) v upravnem svetu dobivajo honorar po seji, kateri prisostvujejo. Tistim, ki stanujejo izven Zagreba, pripada še efektivni potni strošek. — Pravni strokovnjak, svetovalec pri predsedstvu škofovskih konferenc, more dobiti honorar po pismeno rešenem aktu. Te honorarje določuje predsednik škofovskih konferenc, potem ko je zaslišal ravnatelja Centralnega urada.

Čl. 9.

Na osnovi čl. 1. Pravilnika se plačujejo cerkvene pristojbine v cerkvenih kolkih v korist katoliške cerkve in služijo za kritje njenih osebnih in materialnih potreb. V zvezi s tem so deležne dohodka od kolkov vse škofije.

Čl. 10.

Na osnovi čl. 8. Pravilnika vrši Centralni urad razpečavanje kolkov tako, da jih dostavlja posameznim škofijskim ordinariatom v razprodajo in izključno z njimi obračunava prometne vrednosti vsake tri mesece. Vsak ordinariat mora najdalje v roku sedmih dni po končanem trimesečju urediti obračun in v nadaljnjih sedmih dnevih dobiti od Centralnega urada potrdilo o pravilnosti izvršenega obračuna.

Čl. 11.

Obračun temelji na nominalni vrednosti kolkov, ki so v prometu. Vsak škofijski ordinariat mora ob vsakem trimesečnem obračunu od prodanih kolkov poslati 30% zbrane vsote Centralnemu uradu v korist centralne blagajne pri Predsedstvu škofovskih konferenc, medtem ko ostala vsota v celoti služi za osebne in materialne potrebe zadevne škofije. Če bo pokazala potreba, se more ta tangenta s sklepom plenuma škofovskih konferenc tudi menjati.

Čl. 12.

Po čl. 10. Pravilnika vrši Centralni urad pregled pri posameznih ordinariatih. Zato bo Upravni svet na seji določil iz svoje srede preglednika ali po pristanku predsednika škofovskih konferenc kako drugo ugledno osebo.

Čl. 13.

Centralna blagajna je last plenuma škofovskih konferenc. Iz te blagajne se krijejo vsi upravni stroški Centralnega urada za kolke, vsi nakupi in drugi stroški, ki jih odobri Predsedstvo škofovskih konferenc.

Čl. 14.

Razlage in morebitne spremembe in dopolnila tega poslovnika izdaja Upravni svet Centralnega urada po odobrenju predsednika škofovskih konferenc.

Iz seje poslovnega odbora škofovskih konferenc z dne 30. januarja 1939.

Predsednik škofovskih konferenc:

† Dr. Alojzij Stepinac,
nadškof.

Razne objave.

Cerkveni kolki. Finančno ministrstvo, oddelek za davke, je pod št. 6807-III z dne 11. februarja 1939 odločilo, da se za matične izvlečke plačuje odslej cerkvena taksa (predpisani cerkveni kolek), ki nadomešča državno takso po t. p. 330 taksnega zakona.

Namestitvena taksa (t. p. 331 taksnega zakona) je bila s finančnim zakonom za l. 1938/39 ukinjena in se ta taksa ne pobira več.

Pooblastilo za poroko se po določilu finančnega zakona za l. 1938-39 kolkuje s kolkom za 20 din (prej 50 din).

Izvršeno poroko mora naznaniti v župnijo, kjer sta bila poročenca rojena, župnik kraja, kjer se je poroka izvršila.

Slike bl. Nikola Tavelića ima v zalogi Hrvatska knjižara v Splitu.

Orglarska šola. Položnice za nakazanje prispevka v l. 1939. so priložene tej številki Škofijskega lista. Župni uradi naj zneske čimprej nakažejo. Tisti, ki so s plačilom za nazaj v zaostanku, naj svojo dolžnost brez zamude store.

Raziskavanja. Matičnim uradom se naroča, da pregledajo matice in pošljejo škofijskemu ordinariatu sledeče listine, spisane v slovenskem jeziku in pravilno kolkovane: Rojstni in krstni list Janeza Prinza, roj. okr. l. 1830. — Mrliški list Antona Kocjančič, roj. 27. jan. 1811, umrlega l. 1850—60. — Rojstni in krstni list Boštjana Šubič in Marije Fuks, roj. okr. l. 1780., ter njiju poročni list. — Rojstni in mrliški list Ivane Wisneky, umrle l. 1880 (poročena Puntigam). — Rojstni, poročni in mrliški list Franca Hoffmann in Ane Marije Uršič. — Rojstni in poročni list Jožefe Braucher (por. Brunner), roj. l. 1805. — Rojstni in krstni list Franca Kosak, roj. 15. jul. 1826, in Marije Löbl, roj. 20. avg. 1831. — Rojstni in krstni list Marije Pestotnik por. Cegnar, roj. l. 1804. — Rojstni in krstni list Antona Bradač, roj. 14. febr. 1830. — Poročni list Avgusta Klimpfinger, roj. 28. junija 1832., in Marije Frančiške Prusnik, roj. 14. apr. 1837 (poročena l. febr. 1858). — Rojstni in poročni list Franca Truschnitz, roj. okr. l. 1815., in Ane Percel, roj. okr. l. 1820. — Rojstni in krstni list Jakoba Hafner, roj. okr. l. 1820. — Poročni list Matija Golob in Katarine Skok, rojstni in poročni list staršev teh dveh ter rojstni in krstni list Katarine Skok. — Rojstni in krstni list Franca Rudel, roj. okr. l. 1808. — Poročni list Ivana Nazeratky in Terezije Javornik, por. okr. l. 1850. — Rojstni in krstni list Jožefa Gorjup, roj. okr. l. 1815. — Rojstni in krstni list za Uršulo Werner, roj. okr. l. 1784. — Rojstni in krstni list Jožefa Boben, roj. okr. l. 1775, in Marije Traven, por. z Jožefom Boben okr. l. 1820. — Poročni list Bernarda Jentl in Elizabete Franz, por. okr. l. 1830. — Rojstni in krstni ter poročni list Franca Jentl in Jožefa Pogačnik. — Roj. in krstni list Terezije Pischler, roj. okr. l. 1770, ter poročni list za poroko te z Maksom Jentl, por. okr. l. 1790. — Rojstni in krstni ter poročni list Ignacija Istenič, roj. okr. leta 1800, in Narcise Viola, roj. okr. l. 1780. — Rojstni in krstni list Marije Matuzelin, roj. okr. l. 1750. — Poročni list Martina Gliha in M. Vidmar, por. okr. leta 1775. — Rojstni in krstni list Janeza Lipar in Alojzije Hočevar.

Slovstvo.

Janez Oražem: Naša župnija. Življenje s Cerkvijo po župniji. S 35 izvirnimi inicialkami in vinjetami. V Ljubljani 1939. Založili »Božji vrelci«. — Knjiga obravnava sedem zakramentov s posebnim ozirom na sodelovanje vernikov in vsebuje nekaj pisem k posameznim dobam v cerkvenem letu. Zanimivo knjigo toplo priporočamo. Naroča se tudi v samostanu v Stični.

Kartuzijani in kartuzija Pleterje. L. 1939. Izredno zanimiva knjiga, ki jo krasi na 143 straneh 106 slik v bakrotisku, govori o kartuzijancih in jih prikazuje v pravi luči ter odkriva velike skrivnosti njihovega skritega dela in življenja. Drugi del knjige pa prikazuje zgodovino Pleterij od l. 1403. do danes. Knjiga bo mnogim pravo razodetje in jo toplo priporočamo. Stane 43 din in se naroča v Pleterjah, p. št. Jernej.

Jožef Seigerschmied: Pojdite k Jožefu! Založil Glasnik presvetega Srca Jezusovega v Ljubljani. Cena 10 din. — Knjižica vsebuje 31 kratkih premišljevanj o sv. Jožefu, primerna za duhovno branje v marcu. Priporočamo.

Vital Vodusek: Sveta birma. Založil škof. ordinariat v Ljubljani. Cena 2 din. — Drobna knjižica (32 strani) v okusni obliki, z lepo binokostno sliko, je namenjena birmancem. Vsebuje razlago o božjem življenju v milosti, o Sv. Duhu in o sv. birmi (milosti sv. birmе, obred, cerkvena določila), torej vse, kar je treba vedeti o tem danes tako važnem zakramentu. Naj bi to knjižico dobil v roke vsak birmanec, drag spomin mu bo vedno. Vsem katehetom jo toplo priporočamo, naj jo takoj naroče za svoje učence.

Kateheze za prvence. Priprava za prvo spoved, za prvo sv. obhajilo in za birmo. Izdalo Društvo slovenskih katehetov. II. izdaja. V Ljubljani, 1934. Založil škof. ordinariat v Ljubljani. Cena 10 din. — V tej prepotrebni drugi izdaji je v mnogočem izpopolnjeno, kar je v prvi izdaji bilo pomanjkljivo. Gospodom katehetom bo ta knjižica dobro služila in se jim toplo priporoča.

Janez Kalan: Nov križev pot. Tiskan v Grobljah. Cena 2 din. Ker je križev pot domačega izvora, ugaja in ga priporočamo.

Janez Kalan: Rešimo slovenščino! Ponatisk iz »Slovenca«. V založbi Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani.

Prof. O. Grebenc: Moderno slovensko pohištvo po narodnih motivih. Izdala in založila kr. banska uprava dravske banovine v Ljubljani, 1939. Cena 250 din. — Prof. Grebenc je rešil mnogo slovenskih motivov pozabi in izgubi ter jih uporabil za okrase modernega pohištva. V barvanih prilogah te monumentalne izdaje so načrti in merila, tako da bo znal spreten obrtnik navodila brez težave uporabiti. Knjiga bodi toplo priporočena tudi župnim uradom in gg. duhovnikom.

Indijska knjižnica zv. 13.: Potovanje v Indijo. Spisal Anton Gabrič, D. J. — Priporočamo.

Knjižice salezijanske družbe: št. 124: Sveti zakon; št. 125: Sveti Gabriel od žal. M. božje; št. 126: Vraže; št. 127: Papež miru. — Priporočamo.

Št. 1001.

23.

Konkurzni razpis.

S tem se razpisujejo župnije: Ráteče v radovljiški dekaniji, izpraznjena zaradi upokojitve dosedanjega župnika, in Tunice v kamniški dekaniji, izpraznjena zaradi resignacije dosedanjega župnika; dalje že dalje časa izpraznjene župnije: Javor v šmarijski dekaniji, Grčarice v ribniški dekaniji, Nova Oselica v loški dekaniji, Poljane pri Toplicah v novomeški dekaniji in Sveta Planina v moravški dekaniji.

Pravilno opremljene prošnje je nasloviti in poslati na škofijski ordinarat v Ljubljani.

Rok za vlaganje prošenj se zaključi dne 20. aprila 1939.

V Ljubljani, dne 1. marca 1939.

† Gregorij,
škof.

24.

Škofijska kronika.

Imenovani so bili: Josip Šimenc, stolni kanonik in vodja zavoda sv. Stanislava, za škof. nadzornika za verouk in verske vaje na vseh srednjih šolah v škofiji; dr. Ciril Potočnik, univ. docent v Ljubljani, za škof. voditelja Marijinih družb; Ivan Kopač za prefekta v zavodu sv. Stanislava.

Umeščen je bil Anton Bergant, kaplan v Št. Rupertu, dne 1. januarja 1939 na župnijo Šmihel pri Novem mestu.

Podeljena je bila župnija Leskovec pri Krškem ondotnemu upravitelju Alojziju Štruklju (umeščen dne 27. januarja 1939).

Resigniral je na župnijo Tunice župnik Andrej Križman.

Premeščeni so bili kot kaplani: Anton Kovačič iz Cerknice v Mengeš (Trzin), Franc Novak od Sv. Petra v Ljubljani v Cerknico (Rakek), Martin Starec iz Št. Petra pri Novem mestu k Sv. Petru v Ljubljano, Franc Fortuna iz Tržiča v Trebnje, Rafael Fabiani iz Sodražice v Kranj, Ignacij Berglez iz Dobrniča v Stopiče, Marko Mihelič iz Vel. Lašče v Stari trg ob Kolpi in Franc Golob iz Hinj v Šmarje.

Nameščeni so bili kot kaplani duhovniki: Ivan Gerčar v Prečni, Franc Gnidovec v Št. Petru pri Nov. mestu, Ivan Janež v Velikih Laščah, Ivan Javornik v Cerkljah ob Krki, Jožef Močnik v Gorjah pri Bledu, Janez Mohar v Št. Jerneju, Henrik Novak v Hinjah, Jožef Pirc v Šmihelu pri Nov. mestu, Jožef Peče v Dobrniču, Ivan Sitar pri Sv. Trojici v Tržiču, Jožef Snoj v Tržiču, Alojzij Sterle v Sodražici, Alojzij Žun na Trebelnem in p. Klavdij Okorn, O. F. M. pri Sv. Cirilu in Metodu v Ljubljani.

Imenovan je bil za kateheta-pripravnika na drž. ljudski šoli na Viču v Ljubljani p. Rafael Tomšič, O. F. M.

Upokojena sta bila Jernej Klinec, žup. upravitelj v Javoru pod Ljubljano, in Valentin Benedik, kaplan v Selcih.

Umrli so: Dr. Anton R a t a j e c, ravnatelj škof. klasične gimnazije v Št. Vidu nad Ljubljano v pok., dne 3. januarja 1939, v starosti 66 let; p. Matej V i d m a r, O. F. M., v Kamniku dne 18. januarja 1939 v starosti 69 let, in p. Jožef L a p u h, O. M. Cap., v Škofji Loki, dne 19. jan. 1939, v starosti 57 let. — Naj v miru počivajo!

Škofijski ordinariat v Ljubljani,

dne 10. marca 1939.

† Gregorij,
škof.

Jože Jagodic,
škof. kancler.

Vsebina: 4. Novi papež Pij XII. — 5. V spomin pokojnemu papežu Piju XI. — 6. Zahvala za Petrov novič. — 7. † Škof dr. Janez Gnidovec. — 8. Gg. duhovnikom za l. 1939. — 9. Kanonična vizitacija in birmovanje v l. 1939. — 10. Pastoralne konference v l. 1939. — 11. Odpustki za vernih duš dan. — 12. Izpiti duhovnikov v smislu kan. 130. — 13. Semenišče pod varstvom D. M. Srednice vseh milosti. — 14. 400 letnica prikazanja M. B. na Sv. Gori. — 15. Novomašniki l. 1939. — 16. Izpiski za invalide. — 17. Sprememba župnijskih mej. — 18. Nabirka za kongres Kristusa Kralja. — 19. Duhovne vaje v l. 1938. — 20. Pravilnik o cerkvenih taksah. — 21. Razne objave. — 22. Slostvo. — 23. Konkurni razpis. — 24. Škofijska kronika.

Izdajatelj: Škofijski ordinariat (Ignacij Nadrah). — Odgovorni urednik: Jože Jagodic.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani (Karel Čeč).